

Viborg Kommune

Dagplejen Område Øst

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 0-2 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBØLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING . . . 3
1.1 Indledning . . . 3
1.2 Værdier . . . 4
1.3 Pædagogiske principper . . . 5
1.4 Læringsforståelse . . . 6
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER . . . 8
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL . . . 8
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV . . . 9
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION . . . 10
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN . . . 11
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 11
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 12
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 14
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN . . . 14
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER . . . 14
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION . . . 14
3.4 METODER TIL EVALUERING . . . 15
3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS . . . 15
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER . . . 17
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING . . . 17
4.2 SOCIALE KOMPETENCER . . . 18
4.3 SPROGLIG UDVIKLING . . . 19
4.4 KROP OG BEVÆGELSE . . . 20
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER . . . 21
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER . . . 22
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE . . . 24
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ . . . 24
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER . . . 24
6 AFSLUTNING . . . 26

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Dagplejens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling, og vi har i Viborg Kommunes dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Distriktets indledning

Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om. hvordan vi løser opgaven. Kerneopgaven kan defineres som den værdi, vi skaber sammen med barnet og forældrene. Det er derfor vigtigt at skabe læringsmiljøer og udvikling i samarbejde med forældrene.

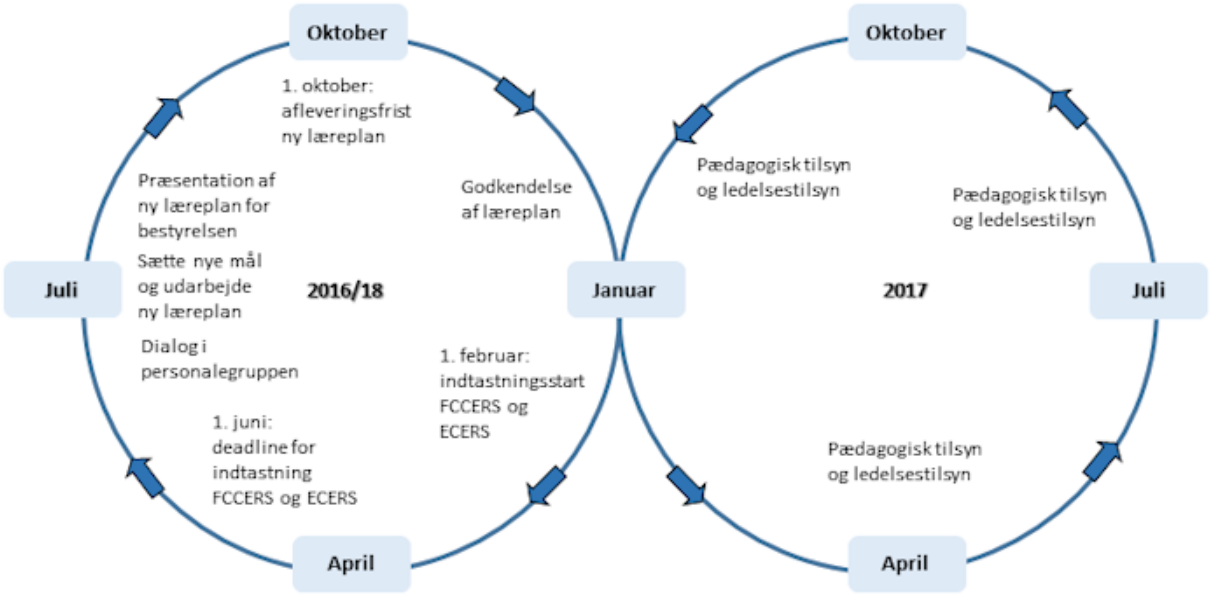
Du har nu adgang til dagplejens pædagogiske læreplan. Den pædagogiske læreplan er der, hvor vi som dagtilbud sammen med forældrebestyrelsen sætter mål for den kommende periode. Læreplanen vil beskrive hvordan vi opfylder målene samt hvordan vi undervejs vil sikre at vi er på rette kurs.

Den pædagogiske læreplan er dagplejens vigtigste arbejdsredskab og omhandler arbejdet med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet samt beskrivelse af de metoder vi anvender i arbejdet.

Den pædagogiske læreplan er et arbejdsredskab til inspiration i det daglige professionelle arbejde i relationerne mellem børn og voksne i de enkelte dagplejehjemn og i legestuerne, i samarbejdet med dagplejepædagogerne og forældrene.

God læselyst.

Illustration 1
Årshjul

1.2 Værdier

Dagplejens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:
- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:
-Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer
-Understøtte læring i børnefællesskaber

Distriktets værdier

Fundamentet i det pædagogiske arbejde, er at sikre børnene den bedst mulige trivsel, læring og udvikling i dets hverdag i dagplejen i samarbejde med forældrene.

For at opfylde dette er tillid, gensidig respekt og en anerkendende tilgang grundlæggende fælles fokuspunkter.

Marte Meo er en grundlæggende metode, som alle i dagplejen arbejder ud fra for at understøtte børnenes trivsel, læring og udvikling.

Vi arbejder med sammenhæng og helhed i barnets hverdag og drivkraften er engagerede og faglig kompetente voksne, hvilket sikre et fælleskab med empatil og nærvær.

Vi mener at disse værdier er nødvendige for at lykkes med den pædagogiske opgave og at disse værdier er gennemgående for denne pædagogiske læreplan.

1.3 Pædagogiske principper

Dagplejens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde

Distriktets principper

1. Princip: Se barnet ud fra barnets perspektiv og tilrettelægge læring gennem anerkendelse og zonen for nærmeste udvikling
2. Princip: Der er fokus på børnemiljøet ift den aktuelle børnegruppe samt en bevidsthed om at de 3 punkter er et dynamisk samspil.
3. Princip: Ud fra refleksion over den aktuelle børnegruppe igangsættes aktiviteter, som giver børnene erfaring med at indgå i et fællesskab
4. Princip: Gennem en åben og anerkendende dialog, indbydes forældrene til involvering og inddragelse i deres barns trivsel og læring.
5. Princip: Der er i dagplejen en begrænset adgang til IT for børnene.

1.4 Læringsforståelse

Dagplejens fastsatte læringsforståelse

Jf. læreplansvejledning:

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskaber af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, det psykodynamiske og det samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Distriktets læringsforståelse

I dagplejen sker børns læring gennem de faste daglige rammer og rutiner samt i en vekselvirkning mellem tilrettelagte pædagogiske aktiviteter og egne spontane oplevelser og leg.

Dagplejeren tager udgangspunkt i det, der optager børnene i dagligdagen og tilrettelægger ofte aktiviteterne efter det. I den forbindelse mener vi, at de voksnes engagement smitter positivt af på samspillet og børnenes nysgerrighed og motivation.

Dagplejerens viden om og opmærksomhed på egen rolle, er vigtig i forhold til, hvordan vi skaber gode læringsrum.
Det er vigtigt at alle tre læringsrum er i spil i vores hverdag - dels for at vi kan præsenterer forskellige muligheder for at lære, og dels for at vi kan tage udgangspunkt i børnenes forskellighed.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på form og indhold
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og læring. De pædagogiske handlinger ligger underforstået I miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Dagplejens fastsatte overordnede læringsmål:

For at børnene kan mestre eget liv og blive robuste, har det jf. læreplansvejledningen betydning, at:
- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. Lys i øjnene er det Byrådets mål:
- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Distriktets overordnede læringsmål:

Det hjemlige miljø i dagplejen, giver mulighed for og har fokus på nærvær og den individuelle relation. Dette er med til at give barnet en tryg og overskuelig hverdag.

Dagplejens pædagogiske læreplan tager udgangspunkt i at skabe et børnemiljø både i dagplejehjemmet og i legestuen, for leg, læring og udvikling ud fra det enkelte barns nærmeste udviklingszone.
Barnet har krav på at blive taget alvorligt og at den voksne begrunder sine motiver.

Børn har lært noget, når de kan noget mere end før, mestrer nye færdigheder, ved mere end før, ser på sig selv og andre
på nye måder, og andre ser på dem på nye måder. (Lene Tange)

Dagplejerne tilrettelægger praksis ud fra de 6 læreplans temaer
Dagplejerne reflekterer over egen og fælles praksis så det enkelte barn støttes i sin udvikling ud fra nærmeste udviklingszone
Dagplejerne reflektere over og justere på egen og fælles praksis så børnefælleskabet udvikles

Dagplejerne involverer forældrene i deres barns trivsel og udvikling gennem daglig dialog og samarbejdet om TOPI

Der arbejdes med TOPI 1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler 2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource 3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.
På tilsyn råder, vejleder og sparrer dagplejepædagogerne dagplejerne på deres praksis ift. de fælles læringsmål.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Dagplejens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov:

Jf. TOPI arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:
1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Distriktets overordnede læringsmål for børn med særlige behov:

Barnet får tid og rum til at få dækket sine særlige behov.

Der er fokus på barnets ressourcer og udviklingszoner.

Der er fokus på at barnet er en del af fællesskabet, ved at opmuntrer barnet til deltagelse i fællesskaber og ved at imødekomme barnets individuelle behov.

Forældrene inddrages tidligt og deres kendskab til deres barn anerkendes og respekteres.

Der udarbejdes en handleplan for et barn med særlige behov. Der kan ad hoc indhentes råd og vejledning fra relevante fagfolk uden om fokusgruppemøde.

Der gøres brug af trivselsskema/TOPI.

Der kan afholdes fokusgruppemøde med deltagelse af tværfaglige samarbejdspersoner.

Der kan afholdes netværksmøde med alle implicerede personer omkring barnet.

Sundhedsplejerske kan deltage i kontaktmødet hos dagplejer inden opstart.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Distriktets metoder og aktiviteter til inklusion:

Dagplejen arbejder ud fra en inkluderende og anerkendende tilgang, som tager afsæt i de 5 grundprincipper i Marte Meo.

Der opmuntres til samspil mellem børnene.

Dagplejer understøtter børnenes fællesskaber og giver plads til interaktion børnene imellem.

Dagplejeren er rollemodel ift. sociale kompetencer og dagplejer sætter ord på børnenes handlinger og understørrer derved de positive relationer.

Dagplejer igangsætter aktiviteter, der giver børenene erfaringer med at flere eller alle samarbejder og leger sammen, med særlig fokus på det enkeltes barns kompetencer ift. at deltage.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Dagplejens fastsatte sprogindsats:

I dagplejen er der mulighed for at udarbejde et TRAS-skema.

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes med en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Distriktets sprogindsats:

På baggrund af dagplejers, dagplejepædagogs eller forældres observationer kan der udarbejdes en TRAS. Dette kan også ske i forlængelse af udfærdigelse af TOPI trivselsskemaet.

Minimum 4 gange årligt er der møde med en talehørekonsulent, hvor sprogbørn kan tages op for en vurdering af evt. yderligere tiltag

Alle dagplejere arbejder med dialogisk læsning og har kendskab til flere forskellige arbejdsmetoder til at understøtte den sproglige udvikling.

Alle har en sprogkuffert og andre sprogstimulerende materialer til at arbejde med at udvikle børnenes sprog. Alle dagplejere har deltaget i og kan arbejde med materiale og metoder fra "Hit med musikken"

Dagplejerne opfordre børnene til dialog og til at bruge sproget ved at bruge åbne spørgsmål.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagplejens fastsatte arbejde med overgange:

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et børnehus til et andet – og for at sikre, at vigtig viden ikke går tabt i overgange, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI (Tidlig opsporing og indsats).

Distriktets arbejde med overgange og sammenhæng:

I dagplejen oplever vi primært to overgange. Dette er overgangen fra hjem til dagpleje og overgangen fra dagpleje til børnehave. Indimellem oplever vi også overgang mellem institution og dagpleje, hvis forældrene af en eller anden grund ønsker dagpleje efter barnet er startet i vuggestue. Endelig oplever vi også overgang internt mellem dagplejere, hvis der er grundlag for at flytte et barn fra en dagplejer til en anden, fx pga. beliggenhed, særligt ønsket dagplejer, opstået dyre-allergi eller andet. Usanset hvor overgangen ligger, tager vi opgaven alvorligt, da vi er bevidste om at de skift et lille barn oplever, har betydning for barnets trivsel.

I dagplejen tilbydes alle forældre at komme på forbesøg både inden og efter de har valgt dagplejer. Ved opstart afholdes et kontaktmøde, hvor forældrene medbringer overleveringsskema fra sundhedsplejen.

Ved barnets 2½ år afholdes en overleveringssamtale i dagplejen jvf. TOPI der skal afklare hvilke udviklingspunkter der skal være fokus på indtil barnet går i børnehave. Derudover hvilke punkter omkring barnet der er særlig vigtig at få overleveret til børnehaven.

Dagplejer besøger flere gange, i det omfang det kan lade sig gøre, den børnehave barnet skal begynde i.

Dagplejepædagog og leder kan deltage i overleveringssamtalerne jvf. aftalerne i TOPI.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Distriktets metoder og aktiviteter for arbejdet med overgange og sammenhæng:

Alle forældre tilbydes at komme på forbesøg både inden og efter de har valgt dagplejer.
Ved opstart afholdes et kontaktmøde, hvor forældrene medbringer overleveringsskema fra sundhedsplejen.

På kontaktmødet er der en fast dagsorden, hvor vi kommer omkring det barnet, dagplejerens dagligdag og praksis, praktisk information, gennemgang af TOPI og overleveringsskema fra sundhedsplejerske, legestuen formål og indhold mm.

Ved barnets 2½ år afholdes en samtale i dagplejen jvf. TOPI, der skal afklare hvilke udviklingspunkter der skal være fokus på indtil barnet går i børnehave. Derudover hvilke punkter omkring barnet, der er særlig vigtig at få overleveret til børnehaven.

Dagplejer besøger flere gange, i det omfang det kan lade sig gøre, den børnehave barnet skal begynde i.

Ved barnets opstart i børnehave er der en overlevering fra dagplejen til børnehaven. Dagplejepædagog og leder kan deltage i overleveringssamtalerne jvf. aftalerne i TOPI.

Naturens Dag 2016

Alle skulle ned og finde insekter og bær i skoven. Anni og Asger har fundet brombær. Smager bare godt.

VOLVO

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Distriktets beskrivelse:

Dagplejen område Øst har 51 dagplejere med hver 4 børn i alderen 6 mdr - 3 år, fordelt i på et stort geografisk område: Ørum, Hammershøj, Løvel, Rødding, Overlund og Houlkær.

Der er derudover ansat 2 dagplejepædagoger og en leder af dagplejen.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er følgende prioritering af de enkelte læreplanstemaer angivet:

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling.

Kommentar

Det er vigtigt at vi kommer omkring alle læreplanstemaer, da det skaber helhed i barnets udvikling.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Barnets bog
- Barnets log-bog
- Iagttagelser/observationer
- Årsplaner fra Grønne spirer
- Aktivitetsplaner fra legestuen
- Den daglige dialog med forældrene

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- TRAS
- FCCERS
- LP
- SMTTE
- MUS

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Gennem dialog vil vi have fokus på resultatet af evalueringerne og hvad der skal bibeholdes og hvad der skal udvikles på.

Evaluering af og refleksion over de pædagogiske læreplaner sker løbende gennem kollegial sparring og i samarbejde med dagplejepædagogen ved pædagogisk tilsyn.

Dagplejeren evaluerer sin pædagogiske praksis i dialog med dagplejepædagogen på pædagogisk tilsyn i hjemmet og i legestuen med kolleger.

Dokumentation og evalueringen kan have mange udtryk f.eks. mundtligt, skriftligt, billeder eller andre kreative udtryk.

Evaluering sker også på kvartals møder og på MUS samtaler.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Børns personlige udvikling sker bedst i en omverden, der er lydhør og medlevende. Samtidig med at børn skal have mulighed for at opleve sig selv som afholdt og værdsat-te individer, der er beskyttet af et fællesskab, skal de lære at se og forstå samspillet og de konflikter, der kan opstå med andre, både børn og voksen. Det er vigtigt, at børn får mulighed for at få et stadigt mere nuanceret kendskab til både sig selv og andre. At føle sig genkendt og husket af andre, både som det barn, der startede i dagtilbuddet, og den person, det senere udviklede sig til at blive, giver børn kontinuitet og tryghed. Det hjemlige miljø i dagplejen giver mulighed for og har fokus på nærvær og den individuelle relation.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Distriktets overordnede mål:

At barnet oplever nærvær og omsorg i et trygt miljø.
At barnet mødes med anerkendelse og respekt i fællesskabet.
At styrke barnets selvværd og selvtillid.
At støtte barnet i at udvikle sin selvstændighed og selvhjulpenhed.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At det enkelte barn viser følelser med kropssprog og i tale
2. Tegn: At det enkelte barn tør udfordre sig selv og tør tage initiativer
3. Tegn: At det enkelte barn viser glæde når han/hun bliver genkendt/set
4. Tegn: At det enkelte barn udviser glæde og begejstring
5. Tegn: At det enkelte barn tager del i fællesskabet og i de fælles aktiviteter
6. Tegn: At det enkelte barn tager del i de daglige gøremål

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Dagplejeren lytter og er nærværende
2. Tiltag: Dagplejeren går i dialog med børnene
3. Tiltag: Dagplejeren følger børnenes initiativ og er i børnehøjde
4. Tiltag: Dagplejeren understøtter børnenes initiativ ved at bevæge sig i alle 3 læringsrum
5. Tiltag: Børnene involveres i de daglige gøremål med henblik på selvstændighed/selvhjulpenhed
6. Tiltag: Dagplejeren hjælper børnene med at udtrykke følelser og behov ved at sætte ord på
7. Tiltag: Børnene skal mødes af krav, forventninger og udfordringer, der er tilpasset børnenes alder og udviklingstrin

8. Tiltag: Dagplejeren støtter, opmuntrer og hjælper børnene med at blive set og involveret i fællesskabet

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Sociale kompetencer handler om at kunne indgå positivt med andre mennesker i venskaber, grupper og kulturer i forskellige situationer. Disse kompetencer udtrykkes og tilegnes af børn i samspil med hinanden og andre voksne.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Distriktets overordnede mål:

At barnet begynder at danne venskaber og indgå i fællesskaber, hvor empati, respekt og anerkendelse er fundamentet.
At barnet oplever sig selv som betydningsfuld og oplever at bidrage til fællesskabet.
At barnet lærer de sociale spilleregler.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Det enkelte barn danner relationer til de andre børn
2. Tegn: Det enkelte barn viser de andre børn opmærksomhed eller omtaler de andre børn
3. Tegn: Det enkelte barn viser omsorg og hensyn over for andre
4. Tegn: Det enkelte barn viser glæde, når barnet bliver hørt og set af dagplejeren eller af de andre børn
5. Tegn: Det enkelte barn tager initiativ og er med til at udvikle legen i samspillet med de andre børn
6. Tegn: Det enkelte barn kan mestre turtagning og det at dele med andre
7. Tegn: Det enkelte barn viser hvad det vil

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sociale kompetencer angivet:

1. Tiltag: Dagplejeren sætter leg og små opgaver igang
2. Tiltag: Dagplejeren taler positivt om børnene, børnene imellem og anerkender deres stærke sider.
3. Tiltag: Dagplejeren anerkender og roser børnene, når de hjælper og/eller trøster hinanden
4. Tiltag: Børnene inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere i fællesskabet
5. Tiltag: Dagplejeren følger børnenes initiativ og inddrager det i hverdagens beslutninger
6. Tiltag: Dagplejeren er en positiv og anerkendende rollemodel
7. Tiltag: Dagplejeren lærer børnene at sætte egne grænser og sige til og fra
8. Tiltag: Dagplejeren udfordrer børnenes sociale kompetencer igennem daglige gøremål

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Et varieret og korrekt sprog og evnen til at bruge det, så det passer i forskellige situationer, øger børnenes mulighed for at blive forstået. En tidlig og god stimulering af børns ordforråd og forståelse af begreber og regler, der gælder for det talte sprog, er derfor en vigtig del af dagtilbuddet. Med sproglig udvikling menes både talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Distriktets overordnede mål:

At barnet tilegner sig og udvikler et alsidigt sprog.
At barnet lærer at formidle egne behov og budskaber dvs, sætte ord på egne tanker, følelser, oplevelser og handlinger.
At barnet tør udforske og lege med sproget

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene bruger det verbale sprog
2. Tegn: Børnene fortæller om det de ser og oplever
3. Tegn: Børnene taler i sætninger, forstår og bruger flere ord om det samme begreb
4. Tegn: Børnene sætter ord på følelser, tanker, behov og handlinger
5. Tegn: Børnene leger rollelege og sætter ord på legen
6. Tegn: Børnene deltager aktivt i sanglege/rim og remser
7. Tegn: Børnene viser glæde og interesse når der anvendes sproglige materialer
8. Tegn: Børnene viser sproglig forståelse inden de selv mestre det verbale sprog
9. Tegn: Børnene lytter til hinanden og kan indgå i en dialog

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Dagplejeren taler med børnene og lytter til dem og gentager, hvad de siger både verbalt og kropsligt
2. Tiltag: Dagplejeren anvender dialogisk læsning
3. Tiltag: Dagplejerne præsenterer børnene for sprogstimulerende materialer som bøger, instrumenter, billeder, sange etc.
4. Tiltag: Dagplejeren opfordrer til dialog og hjælper børnene med at bruge sproget ex. vha. åbne spørgsmål
5. Tiltag: Dagplejeren fortæller selv om oplevelser og historier
6. Tiltag: Dagplejeren bruger flere ord for samme begreb

7. Tiltag: Dagplejeren sætter ord på børnenes følelser
8. Tiltag: Dagplejeren øver børnene i at lytte til andre

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Børn udvikler i barndommen grundlæggende motoriske evner, der styrker deres forudsætninger for at udvikle sig. Dagtilbud skal bidrage til at styrke børns udvikling af motoriske færdigheder, udholdenhed og bevægelighed. En aktiv brug af naturen og dagtilbuddets nærmiljø giver muligheder for fysisk udfoldelse og udfordring.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Distriktets overordnede mål:

At barnet opnår forståelse for egen krop
At barnet bliver udfordret og motiveret til at bruge kroppen.- inde og ude.
At barnet får glæde ved og kendskab til sund levevis.
At barnet bliver motorisk stærk og styrker kroppen

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene tør prøve nyt og flytte egne grænser både ude og inde
2. Tegn: Børnene udviser glæde ved at bruge kroppen både ude og inde
3. Tegn: Børnene udvikler krontrol over deres krop
4. Tegn: Børnene bliver selvhjupen. Kan selv tage tøj af og på, selv kravle op i den høje stol, bruge bestik ect.
5. Tegn: Børnene tager selv initiativ til fysisk udfoldelse og praktiske gøremål
6. Tegn: Børnene viser glæde for at spise sundt og varieret
7. Tegn: Børnene kender rutinerne vedrørende den daglige hygiejne

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Dagplejeren hjælper barnet til nye udfordringer
2. Tiltag: Dagplejeren har daglige aktiviteter med krop og bevægelse ude og inde
3. Tiltag: Dialog med børnene om kroppen og sunde/usunde vaner
4. Tiltag: Materialer der indbyder til fysisk udfoldelse er tilgængelige i hverdagen
5. Tiltag: Dagplejeren inspirerer og opmuntrer til daglig fysisk aktivitet
6. Tiltag: Dagplejeren skaber pladsen til motorisk udfoldelse efter fri fantasi
7. Tiltag: Børnene præsenteres for varieret sund mad og kan være med til at tilberede det
8. Tiltag: Dagplejeren skaber faste rutiner vedr. hygiejne og italesætter det

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med naturen og naturfænomener angivet:

Naturoplevelser i barndommen bidrager både til den følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling. Naturen giver rum for opleveler og aktiviteter på alle årstider og i alt slags vejr. Temaet skal bidrage til at gøre børn bekendt med og give dem forståelse for planter, dyr, årstider og vejr. Børn kan få vigtige erfaringer, eksperimentere og hente viden om naturfænomener og sammenhænge. Inddragelse af naturen kan danne grundlaget for en varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Distriktets overordnede mål:

At børnene med alle sanser lærer naturen og årstiderne at kende.
At børnene får forståelse for og respekt for miljøet, plante og dyreliv.
At børnene oplever glæde ved, at færdes i naturen og oplever naturen som kilde til leg, fantasi, oplevelser og viden.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene vil gerne ud og er aktivt deltagende
2. Tegn: Børnene sætter selv ord på vejret og det de oplever i naturen
3. Tegn: Børnene genkender ting fra naturen i naturen, i bøger, sange ect.
4. Tegn: Børnene vil gerne se, røre ved, smage, dufte og lytte til de ting der er i naturen.
5. Tegn: Børnene bruger det de oplever eller har fundet i naturen i deres leg
6. Tegn: Børnene gør selv opmærksom på, ved at vise eller fortælle, hvor maden kommer fra
7. Tegn: Børnene træder ex. ikke på insekter og bevæger sig rundt i naturen med respekt
8. Tegn: Børnene gør opmærksom på ting i naturen der ikke hører til eks. affald

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Dagplejeren formidler og inddrager børnene i årstidernes skiften
2. Tiltag: Dagplejeren lærer børnene, hvordan man omgåes dyr, planter og naturen generelt
3. Tiltag: Dagplejeren bruger naturen til at introducerer børnene for "Fra jord til bord"
4. Tiltag: Dagplejeren udnytter naturens ressourcer i kreative aktiviteter
5. Tiltag: Dagplejeren har dialog med børnene om de ting der findes og hvad det kan bruges til.
6. Tiltag: Dagplejeren sørger for at der er adgang til materialer, der omhandler natur og dyr
7. Tiltag: Dagplejeren inddrager naturens fysiske rum til leg og bevægelse
8. Tiltag: Dagplejeren sørger for at alle sanser kommer i spil

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbud skal give børn mulighed for at opleve kunst og kultur og for selv at udtrykke sig æstetisk. Kulturer udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Det er gennem mødet med andre og det anderledes, at man definerer sit eget kulturelle ståsted og genkender egen kulturelle rødder. Mødet med andre udtryksformer giver børn kendskab til, at menneskers sprog, vaner og levevilkår kan være forskellige. Temaet omhandler udtryksformer som børnelitteratur, film, faglitteratur, teater, musik, billeder med mere. Men også deltagelse i kunstneriske arrangementer, udflugter til kulturelle tilbud i lokalsamfundet og andet, kan bidrage til børns kulturelle kendskab.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Distriktets overordnede mål:

At barnet får kendskab til og oplever dansk kultur og traditioner.
At barnet får mulighed for at opleve og udøve kreativitet og fantasi. Ex. tegne/male, sang, dans, musik m.m.
At barnet får kendskab til flere forskellige kulturer.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene taler om forventninger til jul, egen fødselsdag osv.
2. Tegn: Måltiderne foregår i en rolig og positiv atmosfære
3. Tegn: Børnene tager selv initiativ eller udtrykker ønsker om at tegne, male, klippe, klistre ect.
4. Tegn: Børnene genkender billeder, evt. spørger efter en specifik bog eller andet legetøj, der relaterer til andre kulturer
5. Tegn: Børnene genkender sange, synger med og tager selv initiativ til sang og dans
6. Tegn: Børnene fortæller historier og genkender historier
7. Tegn: Børnene spørger ind til det de ser og oplever
8. Tegn: Børnene genkender egne og andres familierelationer
9. Tegn: Børnene bruger det forskellige legetøj i forskellige sammenhænge.
10. Tegn: Børnene leger simple rollelege

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Dagplejeren italesætter traditioner og forventningens glæde der ved.
2. Tiltag: Der afholdes fødselsdage, fastelavn, jul og andre danske traditioner
3. Tiltag: Dagplejeren skaber traditioner og en god atmosfære under måltiderne
4. Tiltag: Dagplejeren sørger for at et varieret udbud af kreative materialer er tilgængelige.Ex male, tegne, musik

5. Tiltag: Dagplejeren skaber tid og rum til fordybelse
6. Tiltag: Legetøj der inspirerer til kreativitet eks. lego, udklædningstøj, bondegård, dyr, dukker ect.
7. Tiltag: Bøger og musik der viser en anden kultur end dansk
8. Tiltag: Børnene får kendskab til deres egen familiære forhold. Mor, far, søster, bror ect.

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Dagplejens beskrivelse:

Børnemiljøet udgøres af de fysiske, psykiske og æstetiske forhold i dagplejen.

I Dagplejen har vi fokus på inddragelse, medbestemmelse og medansvar på indhold og organisering af børnenes hverdag. Når vi skal indfange børneperspektivet, skal vi som voksne forsøge at fastholde og forstå de tanker, oplevelser og opfattelser, som barnet har af eget hverdagsliv.

Vi har valgt at dokumentere og evaluere på børnemiljøet ved hjælp af logbøger, SMTTE-modellen, FCCERS, praksisfortællinger, analysemodeller etc.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Distriktets beskrivelse:

Børn lærer rigtig meget de første 3 år i deres liv. Denne periode er derfor afgørende for de evner og kompetencer barnet har til rådighed i sit voksenliv. Det er derfor vigtigt, at vi fra barnets første færd tager stilling til det miljø, barnet færdes i og sikrer, at barnets bliver stimuleret bedst muligt.

I dagplejen har vi fokus på et godt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, for derved at fremme børnenes trivsel, sundhed, udvikling og læring. Et godt børnemiljø i dagplejen er baseret på trygge, hjemlige, kendte og kærlige rammer. Samtidig er det vigtigt, at barnet styrkes personligt, socialt, motorisk og sprogligt, hvorfor vi ser en naturlig sammenhæng mellem børnemiljøet og vores pædagogiske læreplan.

Det fysiske miljø tager udgangspunkt i de fysiske rammer både inde og ude, og om disse er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Det være sig mulighed for bevægelse, ergonomi, pladsforhold, hygiejne, kost, støj og lys. Forholdende er et tilbagevendende tema, når pædagogerne er på tilsyn, fordi dagplejerne hele tiden må sikre, at brugen af arealerne er svarende til det, som giver udfordringer og gode læringsbetingelser for børnene. Da dagplejen jo finder sted i det private hjem, er det vanskeligt at fastsætte ensartede standarder og det enkelte hjem vurderes derfor individuelt. Da børns behov er forskellige, er aktiviteterne m.m. afstemt efter børnegruppens behov, men bør alligevel tilpasses, så det er alsidigt og stimulerer det enkelte barn.

Det psykiske miljø tager afsæt i, hvordan børnene har det med hinanden og med den/de voksne, altså de sociale kompetencer. I dagplejen har vi fokus på betydningen af positive relationer og anerkendelse. Vores grundlæggende antagelse er, at barnet ikke er problemet, men er i problemer og det er vores opgave at støtte barnet bedst muligt. Dette gør vi ved at inkludere barnet, så barnet føler sig betydningsfuldt i fællesskabet og føler sig anerkendt, som det er.

Det psykiske børnemiljø lægger vægt på venskaber, rummelighed, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse. Barnet har krav på at blive taget alvorligt og at den voksne begrunder sine motiver.

Det æstetiske miljø handler om samspillet med omgivelserne og hvorledes vi i dagplejen stimulerer børnenes sanser i hverdagen. Det æstetiske miljø har betydning for, om børnene får lyst til at udfolde sig. Det er derfor vigtigt, at dagplejehjemmet inde og ude er et rart sted at være og at indretningen og udsmykning af hjemmet og udendørsarealerne er inspirerende og indbydende.

De 3 områder har indbyrdes sammenhænge. Børnemiljøet skabes blandt andet af gensidige påvirkninger, således at barnet bliver påvirket af omgivelserne, og omgivelserne bliver påvirket af barnet.

Børnemiljøet vurderes og tilrettelægges i samarbejdet mellem dagplejeren og den ansvarlige dagplejepædagog og indgår således, som en naturlig del i det pædagogiske tilsyn. Det er dog dagplejerens ansvar, ud fra den viden og kendskab hun har til børns udvikling og børnegruppen, at sikre de bedst mulige rammer. Dette således at det private hjem er indrettet hensigtsmæssigt og dækker behovet i forhold til at fungere som privat hjem, stimulerende børnemiljø og arbejdsplads.

6 AFSLUTNING

Du har nu været igennem dagplejens pædagogiske læreplan.
Arbejdet med læreplaner sikrer, at vi konstant forholder os til det læringsmiljø vi tilbyder i dagplejen. Vi bliver klogere på, hvad vi gør godt, og samtidig klogere på hvad vi kan gøre bedre, så vi kan ændre det.

For at sikre løbende evaluering vil læreplanen være et fokuspunkt på tilsyn og på kvartalsmøderne Evaluering og refleksion af de pædagogiske læreplaner sker løbende gennem kollegial sparring og i samarbejde med dagplejepædagogen ved pædagogisk tilsyn både i hjemmet og i legestuen.
Læreplanen revideres igen i 2019.

Vil du vide mere om dagplejen område Øst kan du finde det på Viborg kommunes hjemmeside www.viborg.dk, børn og unge, dagtilbud, område Øst, dagplejen. Du er også velkommen til at kontakte Gine Sø Madsen, leder af dagplejen område Øst på gsm@viborg.dk/87872446

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder ”Hjernen&Hjertet”, fordi det forener den logisk-rationelle ”hjerneaktivitet” det er at måle og dokumentere kvalitet, med den ”hjerteaktivitet”, det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, ”Dialogprofiler” til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**